

Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska,

Prof. dr hab., Katedra Integracji Europejskiej im. Jeana Monneta, Szkoła Główna Handlowa

**PREFERENCYJNE POROZUMIENIA HANDLOWE: UŁATWIENIE CZY BARIERA
DLA WIELOSTRONNEGO SYSTEMU HANDLOWEGO WTO ORAZ HANDLU
MIĘDZYNARODOWEGO?**

Preferencyjne porozumienia handlowe (PTAs – Preferential Trade Agreements) są bardzo istotnym elementem rozwoju powojennego handlu międzynarodowego i czynnikiem kształtującym wielostronne regulacje handlowe w ramach systemu WTO. Znaczenie porozumień preferencyjnych PTAs w handlu w różnych regionach świata zmieniło się w różnym stopniu w latach 1990-2009. Wartość handlu światowego realizowanego w ramach PTAs rosła wraz ze wzrostem liczby takich porozumień. Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie czy preferencyjne porozumienia handlowe wpływają pozytywnie czy negatywnie na system handlowy WTO oraz handel międzynarodowy. Punktem wyjścia do tej oceny jest pokazanie, jaka jest skala i waga porozumień preferencyjnych w handlu międzynarodowym na początku drugiej dekady XXI wieku. Przeanalizowano skalę preferencji w handlu poszczególnych krajów i grup krajów oraz czynniki rozwoju PTAs. Wskazano, że PTAs stanowią ryzyko fragmentaryzacji rynku światowego i jego podziału na wiele rywalizujących ze sobą bloków handlowych, które podważają reguły systemu wielostronnego. Ich skutki są różne dla poszczególnych państw i ich grup i zależą od wielu czynników, w tym poziomu rozwoju gospodarczego partnerów, liczby obszarów, objętych preferencjami itp.

Słowa kluczowe: Preferencyjne porozumienia handlowe (PTA), system handlowy WTO, strumień handlu, bariery, reguły pochodzenia